

Politisk information i skolan

Till utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet beslutade den 12 oktober 2017 att ge konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition Politisk information i skolan (prop. 2017/18:17) och följdmotioner, i de delar som rör konstitutionsutskottets beredningsområde.

Konstitutionsutskottet avgränsar sitt yttrande till hur lagförslaget i propositionen förhåller sig till regeringsformen.

Konstitutionsutskottet ser sammanfattningsvis, utifrån de utgångspunkter som utskottet har att beakta, inte några hinder mot att utbildningsutskottet tillstyrker propositionen. Utskottet uppmärksammar även värdet av att elever har möjlighet att träffa företrädare för politiska partier och ta del av politisk opinionsbildning.

I yttrandet finns ett särskilt yttrande (SD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att en ny paragraf ska införas i skollagen (2010:800) om hur skolor ska förhålla sig när det gäller att bjuda in företrädare för politiska partier till skolorna för att medverka i utbildningen. Av förslaget följer att det ska regleras i skollagen att det är rektorn som beslutar om politiska partier ska bjudas in att medverka i utbildningen. Det framgår vidare av förslaget att om politiska partier bjuds in får antalet begränsas till samtliga de partier som är representerade i antingen riksdagen, vald församling i en eller flera kommuner eller i Europaparlamentet. Rektorn får även bjuda in politiska partier utifrån ett annat urval om urvalet sker på en annan objektiv grund. Om ett begränsat antal politiska partier har bjudits in till en skola behöver inte andra politiska partier som har anmält intresse för att medverka i utbildningen ges en sådan möjlighet. Rektorn får dock besluta att eleverna som ett led i utbildningen ska ges möjlighet att på lämpligt sätt ta del av information också från dessa andra politiska partier.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Lagförslaget har remitterats till Lagrådet som i sitt yttrande inte har något att invända mot förslaget.

Gällande ordning

Enligt 1 kap. 2 § fjärde stycket regeringsformen (RF) ska det allmänna verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. I skollagen finns bestämmelser om skolans värdegrund och demokratiska uppdrag. Bland annat ska utbildningen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna som det svenska samhället vilar på.

I dag finns det inte någon bestämmelse i skollagen som anger hur skolor ska förhålla sig när det gäller att bjuda in företrädare för politiska partier eller i övrigt tillåta att politisk information sprids i skolan. Den rättsliga ramen för detta framgår ytterst av objektivitetsprincipen och likhetsprincipen i 1 kap. 9 § RF.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet delar regeringens bedömning att de föreslagna bestämmelserna i skollagen är förenliga med regeringsformen. Lagförslaget ger i övrigt inte anledning till något uttalande utifrån de utgångspunkter som utskottet har att beakta. Mot bakgrund av det anförda ser utskottet inte några hinder mot att utbildningsutskottet tillstyrker propositionen.

Härutöver vill utskottet anföra följande. Utskottet ser positivt på att elever har möjlighet att träffa företrädare för politiska partier och ta del av politisk opinionsbildning. Med de föreslagna bestämmelserna i skollagen tydliggörs hur skolorna ska förhålla sig när det gäller att bjuda in politiska partier till skolorna för att medverka i utbildningen. Förhoppningsvis innebär de föreslagna bestämmelserna också att det blir lättare för skolorna att bjuda in politiska partier till t.ex. debatter eller bokbord.

Stockholm den 24 oktober 2017

På konstitutionsutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Hans Ekström (S), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Annicka Engblom (M), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Marta Obminska (M), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S), Berit Högman (S), Lisbeth Sundén Andersson (M) och Eva-Lena Gustavsson (S).

Särskilt yttrande

Politisk information i skolan (SD)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

I den föreslagna lagtexten står det bl.a. att rektorn även får bjuda in politiska partier utifrån ett annat urval om urvalet sker på en annan objektiv grund. Vi befarar att rektorer kan missförstå begreppet annan objektiv grund och därför skulle ett förtydligande behövas i denna del. Utskottet har valt att avgränsa yttrandet till lagförslagets förenlighet med regeringsformen och vi gör i det avseendet inte någon annan bedömning än utskottet men vill härutöver framhålla att vi står bakom motion 2017/18:476 yrkande 1.